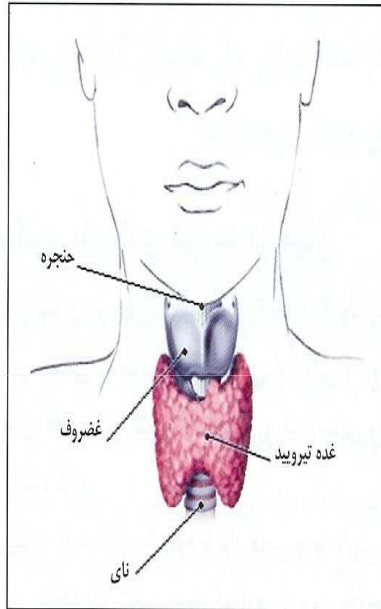

برنامه کشوری غربالگری کم کاری تیروئید

گزارش اجرای برنامه کشوری غربالگری
کم کاری مادرزادی تیروئید نوزادان
دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

تعریف کم کاری مادرزادی تیروئید

شکل ۱: محل قرار گرفتن تیروئید در گردن

تیروئید غده کوچکی است که در جلو گردن قرار دارد و وظیفه اصلی این غده تولید و ترشح هورمون بنام تیروکسین در بدن است این هورمون نقش مهمی در سوخت و ساز سلولهای مختلف و رشد و نمو بدن دارد .

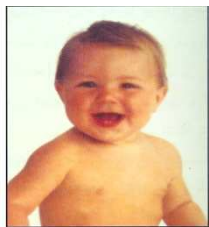
اثرات هورمون تیروکسین در رشد و تکامل مغز بسیار مهم و ضروری است . اگر به هر دلیلی این هورمون تولید نشود و یا تولید آن کم و یا غیر طبیعی باشد عوارضی در بدن پدیدار میگردد بعنوان مثال نوزاد دچار عقب ماندگی ذهنی و کوتاهی قد خواهد شد

علائم کم کاری مادرزادی تیروئید:

- علائم کم کاری مادرزادی تیروئید غیراختصاصی هستند و بندرت در روزهای اولیه پس از تولد تشخیص داده میشوند
- مهمترین علائمی که در نوزادان مبتلا به کم کاری تیروئید دیده میشود ، عبارتند از : ادم در نوزادان ، مک زدن ضعیف ، شیر نخوردن به مقدار کافی ، اتساع شکم ، کبودی در انگشتان دست و پا ، مشکلات زجر تنفسی ، وزن نگرفتن ، بیبوست ، کاهش فعالیت‌های نوزاد ، فتق ناف ، پوست خشک و صدای گریه خشن ، این علائم همانطور که در بالا اشاره شد در روزهای اول تولد بسیار کم ، غیراختصاصی است

نوزاد مبتلا به کم کاری مادرزادی تیروئید
درمان نشده

نوزاد سالم

اهمیت بیماری:

- ✓ شايعترين علت قابل پيشگيري عقب ماندگي ذهني
- ✓ بدون علامت
- ✓ افزايش جمعي بيماران در هر سال
- ✓ تشخيص بيماري در بدو تولد يا در روزهاي نخستين زندگي
- ✓ درمان سريع و مناسب
- ✓ نسبت سود به هزينه = Λ / ν
- ✓ کشف يک بيمار = بيش از $\nu\Lambda$ ميليون ريال صرفه اقتصادي

کشورهای فعال	تاریخ شروع
دانمارک	۱۹۷۲
سوئیس	۱۹۶۵
سیسیل	۱۹۹۰
فرانسه	۱۹۷۵
لوکزامبورگ	۱۹۸۲
لهستان	۱۹۶۵
هلند	۱۹۷۲
یونان	۱۹۷۹

کشورهای فعال	تاریخ شروع
استونی	۱۹۸۹
اسپانیا	۱۹۶۸
اتریش	۱۹۷۹
انگلستان	۱۹۶۴
ایتالیا	۱۹۷۴
ایرلند	۱۹۷۱
بلژیک	۱۹۷۴
بلغارستان	۱۹۷۹

کشورهای فعال	تاریخ شروع
آمریکای شمالی	
کالیفرنیا	۱۹۵۷
اورگان	۱۹۶۱
ماساچوست	۱۹۶۲
سراسر آمریکا	۱۹۷۲
کانادا	۱۹۷۲
اروپا	
آلمان	۱۹۷۵

کشورهای فعال	تاریخ شروع
هنگ کنگ	۱۹۹۱
چین	۱۹۸۱
حوزه مدیترانه	
قبرس	۱۹۸۹
لیبی	۱۹۸۹
ترکیه	۱۹۹۱
دیگر کشورها	
استرالیا	۱۹۷۲
نیوزلند	۱۹۶۹

کشورهای فعال	تاریخ شروع
مکزیک	۱۹۸۹
ونزوئلا	۱۹۸۹
کوستاریکا	۱۹۹۰
آسیا	
عربستان سعودی	۱۹۸۹
هندوستان	۱۹۷۶
ژاپن	۱۹۷۷
کره جنوبی	۱۹۹۱
تایلند	۱۹۹۱

کشورهای فعال	تاریخ شروع
آمریکای جنوبی	
آرژانتین	۱۹۹۵
برزیل	۱۹۹۳
شیلی (سانتیاگو)	۱۹۸۴
شیلی (سراسری)	۱۹۹۲
کلمبیا	۱۹۹۰
آمریکای مرکزی	
کوبا	۱۹۸۴

اپیدمیولوژی کم کاری مادرزادی تیروئید

- در اروپا میزان بروز کلی از سال ۱۹۸۵ تا ۱۹۹۰ برابر بوده (یک مورد در هر ۳۸۰۰ تولد) و میانگین بروز در ایالات متحده نیز (۱ در هر ۴۱۱۹ تولد) با میانگین اروپا تفاوت چندانی ندارد. میزان بروز بیماری بطور متوسط بین ۱ در هر ۳ تا ۴ هزار تولد می باشد.
- توجه به مطالعات انجام شده در مراکز تحقیقات غدد طی سالهای اخیر میزان بروز در کشور ما بالاست (میزان بروز در کشور حدود ۱ در ۱۰۰۰ بر آورد می شود).

تشخيص کم کاري مادري زادي تيروئيد

بهترين روش تشخيص اين
بیماري در نوزادان گرفتن
چند قطره خون از پاشنه
پاي نوزادان در ۳ تا ۵
روز اول تولد میباشد .

میانگین بروز بیماری کم کاری مادرزادی تیروئید
در کشورمان در حدود یک در هزار تولد زنده تخمین زده
شده است که بسیار بیشتر از آمار جهانی میباشد

باتوجه به شیوع بالای بیماری در کشور و عوارض جبران
ناپذیر مغزی در صورت عدم تشخیص و درمان، مسئولین
وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی را برآن
داشت تا برنامه غربالگری کم کاری مادرزادی تیروئید را
در سطح ملی ، برنامه ریزی کنند

هدف اصلی برنامه:

- شناسایی و کنترل نوزادان مبتلا به کم کاری مادرزادی تیروئید، درمان و پیشگیری از عوارض آن
- کنترل و درمان نوزادان مبتلا به بیماری CH
- ایجاد زمینه ای برای غربالگری دیگر بیماریهای متابولیک نوزادی مثل PKU و G6PD

بهار ۸۵

چهارمحال و بختیاری

خ رضوی

خ جنوبی

خ شمالی

کهگیلویه و بویراحمد

سیستان و بلوچستان

فسا

سمنان

قزوین

کرمان

کرمانشاه

مازندران

همدان

یزد

اقدامات انجام شده در استان کرمانشاه در جهت اجرای برنامه کم کاری مادرزادی تیروید

تاریخ شروع برنامه : فروردین ۱۳۸۵
تعداد شهرستان های تحت پوشش : ۱۴
تعداد شهرستان های مجری برنامه : ۱۴

Kermanshah

Kermanshah

- تشکیل کمیته دانشگاهی
- تعیین آزمایشگاه رفرانس در استان و محل های نمونه گیری
- تعیین فوکل پوینت علمی برنامه در استان و شهرستانها
- خرید امکانات و تجهیزات مورد نیاز در استان و شهرستانها
- عقد قرارداد با شرکت پست جهت ارسال بموقع نمونه ها

- باز آموزی نمونه گیران منتخب برنامه در آزمایشگاه رفرانس غربالگری کم کاری مادر زادی تیروئید نوزادان شهرستان کرمانشاه .
- بازدید و پایش از ستاد شهرستان (واحد پیشگیری و مبارزه با بیماریها) و مراکز نمونه گیری غربالگری کم کاری مادر زادی تیروئید نوزادان در شهرستانهای تابعه استان .
- تهیه و توزیع فرمهای مربوطه برنامه کشوری غربالگری کم کاری مادر زادی تیروئید نوزادان در کلیه شهرستانهای تابعه استان .
- تجهیز وسایل آزمایشگاهی و نمونه گیری برنامه کم کاری مادرزادی تیروئید نوزادان در کلیه شهرستانهای تابعه استان .
- ارجاع نوزادان به سازمان بهزیستی کرمانشاه جهت انجام آزمایشات غربالگری شنوایی سنجی از طریق اطلاع رسانی و کارتهای آموزشی .
- همکاری با سازمان بهزیستی درخصوص اجرای طرح شناسایی نوزادان (صفر تا ۱۱ ماهه) کم شنوا و ناشنوا جهت بررسی سرولوژیک سندروم سرخجه مادر زادی توسط آزمون تکمیلی **ABR**.

- پی گیری بیماران شناسایی شده مطابق با جدول مراقبت در خصوص انجام آزمایش و تعیین دوز دارو زیر نظر پزشک فوکال پوینت برنامه در کلیه شهرستانهای تابعه استان .
- تهیه و توزیع کارت مراقبت بیماران شناسایی شده در برنامه غربالگری کم کاری مادر زادی تیروئید نوزادان در کلیه شهرستانهای تابعه استان .
- بازآموزی پرستاران بخش نوزادان بیمارستانها و زایشگاهها مبتنی بر نکات لازم و ضروری دستورالعمل کشوری غربالگری کم کاری مادر زادی تیروئید نوزادان در کلیه شهرستانهای تابعه استان .
- بازآموزی واکسیناتورهای مستقر در بیمارستانها در خصوص اطلاع رسانی و آموزش به مادران نوزاد جهت انجام بموقع آزمایش غربالگری کم کاری مادر زادی تیروئید نوزادان (۳-۵ روز بعد از تولد) در کلیه شهرستانهای تابعه استان .